21

DISSERTATIO MEDICA INAUGURALIS, DE RUBEOLA.

QUAM,

ANNUENTE SUMMO NUMINE,

Ex Auctoritate Reverendi admodum Viri,

D. GULIELMI ROBERTSON, S.S.T.P.

ACADEMIÆ EDINBURGENÆ Praefecti;

NEC NON

Amplissimi SENATUS ACADEMICI consensu,

Et nobilissimae FACULTATIS MEDICÆ decreto,

PRO GRADU DOCTORATUS,

SUMMISQUE IN MEDICINA HONORIBUS AC PRIVILEGIIS

RITE ET LEGITIME CONSEQUENDIS;

Eruditorum examini subjicit

CADWALLADAR-BLAYNEY LEE.
HIBERNUS.
Societatis Chirurgo-Medicae Edinensis Socius.

Ad diem 24. Junii, hora locoque solitis.

EDINBURGI:

Apud BALFOUR et SMELLIE,
Academiae Typographos.

M,DCC,LXXIX.

Viro reverendo,

JOSEPHO WARREN, D. D.

Avunculo ſuo optimo,

Qui ſe amicitia, ab ineunte aetate,

Vera et intemerata proſecutus eſt:

Nec non,

Viro reverendo

EDVARDO HUDSON, D. D.

Summa cum veneratione ſemper ſuſpiciendo,

Qui et amici et praeceptoris

Officiis fideliſſime functus eſt:

Denique,

Fratri ſuo delectiſſimo,

THOMÆ LEE,

Armigero,

Qui fratris ſimul patriſque

Omnia obivit munera,

Et cujus amicitiam intemeratam,

Per totum vitae curſum ſervare,

Studio erit aſſiduo:

Haſce laboris medici primitias

Sacras eſſe voluit

AUCTOR.

CORRIGENDA.

P. 5. *l.* 1. *pro* redeo, *lege* eo.

9. 1. in rubeola ſcarlatina, *lege* in rubeola, ſcarlatina.

12. 22. at ruberrimae, *lege* et ruberrimae.

39. 1. *dele* eorum.

Doctor Haskey
wt. Compt.! from hi
friend & very humb
the Author

DISSERTATIO MEDICA

INAUGURALIS,

DE

RUBEOLA.

ANTEQUAM ad inceptum redeo, pauca de *exanthematis* dicenda puto.

Quanquam hodie ſcholis in medicis *fermentatio* vel *ebullitio* et *deſpumatio* in febribus, vel *materia morbifica* ejuſdemque *concoctio*, quae quidem pleriſque in exemplis meras hypotheſes redolent, obſoleſcunt et merito rejiciuntur; in morbis tamen pleriſque, qui ſub hoc ordine ſunt comprehenſi, virus certum corpori admoveri, quod abſorptione viiſve per quas ſpiritum trahimus

et

et emittimus, ſyſtema ingreditur, in modum fermenti forſitan in humores agit, eoſque ſibi ſimiles reddit, et tandem ut febris oriatur, phlegmonaeque plures exiguae ſeſe oſtendant in cute facit, fatearis neceſſe eſt. In miliaria forſitan, et nonnullis aliis morbis, quos exanthematis accenſuit Cullenus illuſtriſſimus, papulae, quae in cute oriuntur, non a materia contagioſa corpori applicata proficiſcuntur, ſed a febris cutiſve ea laborantium proprietatibus pendent. Rem ita ſeſe habere poſſe, ſequentia teſtantur, quod miliaria aliique morbi eam reddentes minus contagioſi ſunt, quam qui a materia, ut variola, &c. corpori admota haud dubie oriuntur, et clare exanthemata idiopathica appellari poſſunt; quod rarius, ut multi memoriae prodiderunt, miliaria potiſſimum, niſi aegroti, inter febricitandum, calori nimio objiciantur, ſemet oſtendunt. Exanthemata autem idiopathica ab iis, quae ſymptomatica poſſunt vocari, notis ſequentibus ſecerni conſuerunt: Quod febrim ſpatii certi habent, quod eruptione

generis

generis certi ſtipantur, quod plane contagione vulgantur, quod non ſaepius ſemel invadunt. A *febribus* diſtingui videntur, quod affectum loco proprium conſtanter habent; a *phlegmaſiis*, quod nullus affectus topicus ab initio uſque adeſt, qui febrim et omnia ſigna movet. In exanthematis enim materia certa contagioſa ſyſtemati primum admovetur, et in id univerſum diffunditur; deinde, in modum cauſae febrium communis, in nervos agit febremque excitat; et poſtremo, humoribus ſibi ſimilibus redditis, eruptionem, febris antecedentis haud dubie ſequelam, facit. Quae febris autem in exanthematis ſeſe oſtendit, ea eſt modo ſynocha, modo typhus, modo ſynochus, et in iiſdem generibus aliis temporibus alia eſt. Quinetiam, ſilentio non praetereundum, effectus contagionis ad corpus applicatae pro loco, quorſum actio ejus potiſſimum dirigatur, diverſos videri; namque, quanquam non ſub initium, tamen ſemper ad extremum, plus minuſve in locum ſingularem agit. Curſus autem ejus ad tria loca potiſſimum fieri videtur: 1. Ad cutem,

tem, quo impetus ejus plerisque in exemplis sit. 2. Ad glandulas faucium et bronchiorum mucosas, et etiam ad easdem canalis alimentarii proprias, uti in variola et rubeola videre est, ubi fauces magis minusve semper afficiuntur, et diarrhoea saepius oritur. 3. Ad glandulas lymphaticas aut conglobatas, ubi bubones excitat; cujus exemplum in peste et in aliis febribus clarum habemus. Materia, quae effundi consuevit, serum plerumque esse videtur. 1. Nonnullis in exemplis, ut in variola, in pus sponte mutatur. 2. Aliis in casibus, ut in pemphigo et erysipelate, ubi sub initium eandem omnino naturam habere videtur, nihil mutationis subit, aut saltem non in suppurationem abit. 3. Quibusdam, postremo, in exemplis, ubi materia non in tales portiunculas colligitur, ut de natura ejus oculi possint judicare, vix eam serum appellare audemus; praesertim cum non sub forma fluida sese ostendat; aliquid tamen, cum squamulae et cuticula decidant, in his, ut in aliis exemplis, effusum esse suspicari licet. Exemplum

emplum hujuſcemodi in rubeola ſcarlatina, &c. offendimus. Alia denique exanthematum aliorum locorum quaſi appetentiora eſſe videntur. Pleraque enim in facie numeroſiora, miliaria in facie parcior, in reliquis corporis partibus abundantior. Eryſipelatis proprium unum tantum locum tenere.

Haec indolem exanthematum nonnihil illuſtrabunt, et ad ea ab aliis pyrexiarum ordinibus ſecernenda aliqua ex parte conferent.

RUBEOLÆ DEFINITIO.

" Synocha * contagioſa cum ſternutatione, epiphora, et tuſſi ſicca rauca. Quarto die, vel paulo ſerius, erumpunt papulae exiguae, confertae, vix eminentes, et poſt tres dies in ſquamulas furfuraceas minimas abeuntes."

* Vid. Synop. Noſol. Cl. Culleni.

EJUSDEM HISTORIA.

Morbilli eodem tempore, quo variola, quantum noverimus, apud mortales innotuerunt, et primum ab auctore Arabico, cui nomen Rhazis, século nono post Christum natum labente, sunt depicti. Pueros potissimum, omnesque in primis qui eodem sub tecto degunt, invadere consuerunt. Eos antecedunt rigor calorque alterni, appetitus prostratus; lingua albida, tamen humida; tussicula; capitis et oculorum quasi gravitas; somnolentia; humoris acris in os, nares, et fauces destillatio. Sub hoc tempus acrimonia humoris, cujus mentio modo facta, aegroto sternutationem movet, et palpebrae adeo, ut caecitatem nonnunquam faciant, intumescunt. Nonnihil anginae aliquando subest, et vomitus, nausea, et diarrhoea saepe accedunt; quodque descendit plerumque subviride. Eruptionem protinus praecedunt anxietas praecordiorum et oppressio, pulsus cordis adaucti, pruritus faciei molestus,

lestus, magna irritabilitas et iracundia, praesertim in pueris inter dentiendum, qui semper hoc in morbo praeter consuetudinem sunt difficiles *. Sanguis e naribus, et in mulieribus ex utero, saepe profunditur, vomitusque cruentus, quam in variolis, frequentior. Haec signa in tres quatuorve, nonnunquam in duodecim vel quatuordecim dies, antequam eruptio sese in conspectum det, manere solent. Nonnulli in rubeola quadam, quae Edinburgi ante aliquot annos epidemice grassata est, febrim absque eruptione, quae post aliquot menses, uti Gregorius illustrissimus memoriae prodidit, sese ostendit, habuerunt, et in aliis, qui ea ante laboraverant, omnia signa absque eruptione sunt orta. Si mulieres hystericae opportunae, menstruis provenientibus, morbillis corripiantur, in eas invadunt animi deliquium, spiritus difficilis, gulae constrictio, praecordiorum anxietas, et, his signis

* Vid. Hoff. tom. 2. sect. 1. cap. 8. p. 63. Vid. Gr. Praelect. Vid. Med. Eff. vol. 5.

nis manentibus, eruptio ſe nunquam oſtendit. In facie primum, morſus pulicum reddentes, papulae ſe in conſpectum dant, et gradatim coeunt. Nonnunquam in pectore et humeris primum erumpunt, et paulum ſupra cutem eminent, tactu, non viſu, percipiendae. A facie et pectore in abdomen artuſque inferiores ſemet diffundunt. Signa, eruptione ad finem perducta, non, ut in variola incidit, levari conſuerunt; namque, quamvis in hac, eruptione finita, remittunt, vel ex toto evaneſcunt; in rubeola tamen per totum morbi decurſum plerumque manent. Tuſſis et febris ingraveſcunt, vomitio ſola remittit; ſpiritus difficilis, contra, oculorum debilitas et epiphora, ſomnolentia perpetua, et appetentia cibi amiſſa, aegrotum, non minus exercent. Circa diem ſextum papulae faciei aſperae et ſiccae fieri incipiunt, et cuticula a cute vera disjuncta decidit; caeterum, in reliquis corporis partibus ampliſſimae at ruberrimae manent. Sub diem octavum, et faciei et reliqui corporis propriae ex toto fere evaneſcunt, faciem,

artus,

artus, et totum aliquando corpus; quasi furfure coopertum, relinquentes. Post morbum, tussis et spiritus difficilis, praesertim si regimen nimis calidum fuerit adhibitum, et alvus fusa quoque manent, quorum signorum postremum, ut aeger summo in periculo versetur, saepe facit. A regimine calidiore patechiae nonnunquam oriuntur, et papulae prius livescunt, deinde nigrescunt. Morbo inclinato, universi corporis pruritus accedit, et aegrotus, si morbus sit funestus, diem sub nonum fato concedit, et affectu pneumonico, cum diathesis phlogistica totum per morbum magnopere invalescat, extingui consuevit. Tussis adeo singularis est, ut observatio sola notionem ejus justam alicui possit impertiri. Aliquando pro tussi aegrotum colica infestat. Nonnullis in exemplis *, denique, rubeola cum variola fuit conjuncta.

Muli-

* Vid. Sid. Obre de Variol. et Morbil. Vid. Macbride Method. Introd. Vid. Sauvag. Nosolog. Method.

Muliercula quaedam, quae apud Nofocomium Regium Edinenfe curae illuftris Homii fuit demandata, hoc morbo extincta et poftea incifa. Quae notae fe oftenderunt, eae hujufmodi fuerunt. Trachea materia purulenta repleta eft, quae in omnibus ejus ramis quoque apparuit. Membrana ejus interna inflammatione laboravit, fed nec ulcerata nec praeter naturam craffa fuit. Pulmones externi colorem naturalem habuerunt, et incifi vafa fanguifera fanguinis plena oftenderunt, qui et ex his et tela cellulofa, praefertim lobi dextri, liberaliter profluxit. Nihil vero inflammationis, duritiei, ponderis, aut congeftionis apparuit. Rubeola a peripneumonia hoc differre videtur, quod pulmones in hac femper duri gravefque funt, et figna inflammationis ad extremum manent. In exemplo vero fupra pofito, omnes inflammationis notas fuftulit poftrema fanguinis detractio. Mors denique aegrotae, modo comprehenfae, a materia purulenta in trachea ejufque ramis collecta, potius

tius quam ab ulla pulmonum inflammatione, oriri viſa eſt.

DIAGNOSIS.

Hic morbus a variola ſignis ſequentibus poteſt ſecerni, ſternutatione, humoris ex oculis deſtillatione, et tuſſi ſicca, quae eruptionem antecedunt, quaeque raro aut nunquam in variola ſeſe oſtendunt. Quinetiam puſtulae non ſupra cutem eminent, nec ſuppuratione, ut in variola incidit, finiuntur; ſed plerumque, inſtar ſquamularum, decidunt, nullum morbi veſtigium notabile relinquentes.

In miliaria, papulae incerto morbi die erumpunt, nunquam in facie, magis eminent, humorem plerumque aquoſum continent; odore faetido, nulla vero tuſſi aut ſternutatione, ſtipantur.

Ab aliis autem exanthematum generibus rubeolam adeo accurate, in Noſologia ſua, ſecrevit ingenioſus noſter et celeberrimus Cul-

Cullenus, ut notas, quibus ille in hac et illis diſtinguendis fuerit uſus, hoc in loco percurrere parum neceſſarium eſſe ducamus.

A catarrho, tuſſi ſicca et rauca, quae catarrho laborantibus plerumque humida eſt, affectu oculorum graviore, ſternutatione magis violenta, aegrotum rubeola nunquam ante laboraſſe compertum habendo, et morbo denique locis in vicinis epidemice graſſante, poteſt diſtingui.

CAUSÆ QUÆ PROCLIVITATEM AD MORBUM DANT.

Quod maximam ad hunc morbum proclivitatem facere videtur, id eſt, eo nunquam ante laboraſſe. Seminium praeterea in corpore latere, hocque contagioni adjungi oportere, alioquin morbum non poſſe moveri, opinantur nonnulli. Aliquid vero amplius ad morbum excitandum neceſſarium eſſe exiſtimamus; namque, ſi res ita ſe-

ſe

ſe haberet, mortales, qui eo ante non fuerant correpti, omni tempore abſque ullo diſcrimine invaderet. Obſervatio vero quotidiana eoſdem diverſis temporibus contagioni magis minuſve patere demonſtrat. Et corpora mortalium, ſi quibuſlibet cauſis inſigniter debilitata ſunt, contagione, cujuſcunque fuerit generis, facillime affici poſſe videmus. Omnia, igitur, quae vires corpori convellunt, homines, noſtro judicio, huic morbo opportuniores reddere poſſunt, qualia ſunt, metus, frigus, alimenti ſalubris inopia, ebrietas, venus nimia, defatigatio. Nonnullis quidem ex hiſce cauſis pueri, quos potiſſimum rubeola infeſtat, objici nequeunt; adultos tamen contagioni magis obnoxios, haud dubie nonnunquam efficiunt.

CAUSÆ QUÆ MORBUM EXCITANT.

Contagionem autem ſpecificam hunc morbum movere, et homines ſemel tantum

per

per totum vitae decurſum afficere, conſueſſe, neminem poteſt latere. Modus vero, quo haecce contagio in ſyſtema humanum agat, medicis optimis et ſagaciſſimis, quos ſecula viderint recentiora, argumentum diſputationis diu praebuit, et diu forſitan praebebit. Caeterum, nec obſcuritatem et difficultates, quibus in praeſentia involvatur, cum humeri noſtri onus tam grave ferre recuſent, tollere, nec aliquid novum, cum theoria, quae hodie hac in academia invaleſcat, quamque, ut ducem ſequi decrevimus, ne minima quidem ex parte a vero abhorrere videatur, proferre conabimur. Haec autem tradit, materiam contagioſam in modum fermenti agere, et humores corporeos ſibi ſimiles reddendo, tales mutationes in ſyſtemate nervoſo et ſanguifero facere, quales morbum conſtituunt. Quae argumenta rem ita ſeſe habere teſtantur, ea ab exemplo variolae peti poſſunt. Hic enim particula materiae minima ſummo ſcalpello, quod in puſtulam morbo laborantis fuit demerſum, adhaerens, et cuticulae cujuſlibet ſani inſita, ut centum

aut

aut mille pustulae oriantur, faciet, quarum unaquaeque fermentum similis generis evadet, morbumque in aliis hominibus movebit. Auctus autem pustularum hujuscemodi per analogiam fermentationis tantum potest exponi.

Contagia vero in modum fermentorum agentia tales mutationes in massa humorum circumeuntium faciunt, quales eam in posterum adversus contagia ejusdem generis ex toto tutam reddunt. In quibus hae mutationes consistant, haudquaquam explicare valemus, nec hoc unquam forsitan assequetur humana investigatio.

CAUSA PROXIMA.

Nonnulli materiam contagiosam, quae corpori admovetur, morbumque movet, pro hac habuerunt; hoc vero nihil aliud quam causam excitantem modo positam et proximam eandem esse dicere: Quod absurdum est. Causa quidem proxima omnium morborum,

borum, qui a contagione proficiſcuntur, magna ex parte mortales lateat neceſſe eſt, cum natura contagionis vera, cumque effectus primarii, quos in ſyſtema edat, ex toto fere ſint ignota. Alii, contra, diatheſin phlogiſticam, quae hoc in morbo quidem magnopere invaleſcit, cauſam proximam eſſe credunt. Haec vero in omnibus morbis febrilibus, in aliis, ut rheumatiſmo, aeque, in aliis minus graviter, dominatur; pro cauſa tamen proxima nunquam habetur. Quinetiam, cum omnia rubeolae ſigna deceſſerunt, manere ſolet, aegrotumque ſæpe pneumonia adficit. Signa vero morbi, cauſa proxima ſubſtante, decedere nequeunt, utpote quae ab ea ex toto pendeant, et, uti Gaubius * illuſtris teſtatur, ea ablata, tantum tollantur. Quidnam igitur pro cauſa proxima habebimus? An acrimoniam illam, quae in omni fere exanthemate totum per corpus evidenter diffunditur? Haec forſitan contagii in corpus agentis primus effectus eſt,

* Vid. Gaub. p. 18. ſect. 60. 61.

eſt, et, quanquam naturam ejus non poſſumus rite exponere, ad diatheſin phlogiſticam movendam videtur non male accommodari. Hanc conjecturam de cauſa rubeolae proxima potius faciendam, quam nihil omnino dicendum, putavimus.

NONNULLORUM SIGNORUM RATIO.

Cum cauſa rubeolam continens tanta obſcuritate involvatur, ſignorum ratio difficilius reddatur neceſſe eſt. Quod vero potuerimus, id conabimur. Cum vero multa huic cum aliis morbis acutis ſint communia, quaeque a perſpiratione obſtructa, auctaque vaſorum actione, oriantur, ea omnia ſilentio praetermittenda ducimus, et ea ſola, quae morbo magis propria, attingemus.

Reliquis in febribus inflammatoriis acutis lingua fere ſemper areſcit ; et hoc haud dubie a calore nimio, ſpaſmoque febrili per omnes partes internas aeque ac externas

diffuſo,

diffuſo, proficiſcitur. In hac vero ſemper madeſcit, quod Sydenhamium, virum in primis ſagacem, minime fugit. Cum vero plerique hoc morbo laborantes aetatem puerilem nondum ſint tranſgreſſi; namque morbus in aetatem provectiorem rarius differtur, et iis, quam aliis quibus plus aetatis acceſſit, vaſcula exhalantia molliora et apertiora ſint; et igitur humores, quibus os et lingua madefieri ſoleant, liberalius ſecernant; auctorem modo comprehenſum infantes et juniores ſolos ſignificaſſe opinamur. Inſuper, calor rubeolae proprius varioloſo minor eſt; et idcirco, refrigerantibus rite adhibitis, et aegroto, quantum alia ſpectat, probe curato, limitibus anguſtioribus contineri poteſt, linguamque forſitan exſiccare nequit.

Sanguis ex utero iis mulieribus potiſſimum erumpere conſuevit, quas, menſtruis proventuris, morbus occupaverat. Hoc vero minime mirandum. Namque hoc tempore, cum mulieres nempe menſtruis mox ſunt purgandae, ſanguis in vaſis uterinis

rinis eo uſque congeſtus eſt, ut inde non profundi non poſſit.

Si ſanguinis vomitio accedat, haud dubie a nimia vaſorum ventriculi plenitudine, impetuque ſanguinis adaucto, proficiſcitur. Cur vero haec in rubeola potius, quam in variola, aut quolibet alio morbo febrili epidemice graſſante, eveniat, aeque inexplicabile, uti Hoffmannus teſtatur, ac ſeminii morbi ipſius natura.

Quantum ad puſtularum eruptionem attinet, qui de materia morbifica plurimum ambigunt, eam hic ſubeſſe plane fatentur. Cum autem in humores diffundatur, aegrotus ſervari nequit, niſi haec materia foras expellatur. Natura igitur, quae mortales ab injuriis ſumma cum cura defendit, et omne nocivum, quod ſubeſt, e corpore diligenter expellit, hanc materiam, ſyſtemati adeo inimicam, ex eo omni ratione exigere conatur. Pars ejus e corpore excretionibus alvinis, urina, et perſpiratione, rurſus expellitur. Reliqua infra cuticulam depoſita vaſculis extremis ſtimulo eſt, et ac-

tionem

tionem eorum adauctam movet, quae tandem ut pustulae oriantur facit.

Quantum ad tussim et dyspnoeam spectat; hae a causa duplice possunt proficisci. Quae materia e pulmonibus constanter exhalat, ea perspirabilem quam maxime reddit. Materiam autem morbillosam e corpore sub hac forma potissimum expelli compertum habemus. Nihil vero obstare videtur, quo minus inde pulmones irritentur, et contractionibus spasmodicis afficiantur. Quinetiam, in historia morbi, diathesin phlogisticam constanter adesse, et cursus sanguinis morbidos ad pulmones facillime fieri posse, supra comprehendimus. Hinc nonnihil inflammationis potest oriri, quod tussim et dolorem, quae conditionem hujuscemodi fere comitantur, movere valet. Propter dolorem autem aegrotus non spiritum aeque libere et facile poterit trahere, ac, valetudine commoda substante, consuevit.

Palpebrae intumescunt. Materia morbillosa non tantum perspirationem et urinam, sed omnes liquores excretos aliqua ex parte

mutare videtur, adeo ut liquor e glandulis lachrymalibus ſecretus aliquantum acris evadat, et dolorem, tumorem, et ſecretionem lachrymarum adauctam ductus excernentes ſtimulando et oculum irritando faciat.

Sternutatio.—Haec nonnunquam a motu diaphragmatis convulſivo, ſed ſaepiſſime ab àliquo ſtimulo naribus admoto, oritur. Hoc in morbo igitur per mucum, membranam narium internam ſtimulo adficientem, eam moveri concludimus.

MORBI EVENTUS.

Si aegroti rite curentur, et contagio non admodum epidemice graſſetur, rubeola raro funeſta, et nonnunquam adeo mitis, ut auxilium medicinae vix ſibi depoſtulet. Quae finem morbi fauſtum fore praeſagiunt, ea ſunt, diarrhoea; magna urinae excretio; ſanguinis e naribus, capite aut pectore multum affecto, profuſio; ſputum liberum copioſumque tuſſim ſiccam excipiens; ſub

diem quartum quintumve ab initio, cutis in ſquamulas abiens, ſuperficies ejus aſpera et quaſi furfure conſperſa. Homius illuſtris memoriae prodit ſigna omnia eo graviora eſſe, quo tardior fuerit eruptio, quod nemo ante eum notandum curavit. Peſſimum, contra, fore portendunt peripneumonia, potiſſimum diarrhoeae ſymptomaticae adjuncta, ſudores nimii corpuſque digerentes, laſſitudo magna, dolores graves fixi papularum eruptionem antecedentes, dolores violenti capitis et oculorum poſt eruptionem manentes, petechiae; papulae ſubito et ante tempus retrocedentes, praeſertim ſi hiſce ſuccedant delirium vel peripneumonia, extremorum frigoris ſenſus, inquietudo, devorandi difficultas, tremores, paroxyſmi convulſivi et epileptici, papulae faciem lividam et ſcorbuticam prae ſeſe ferentes.

RATIO MEDENDI.

Confilia autem huic morbo medendi tria funt: I. Diathefin inflammatoriam tollere. II. Signis catarrhi occurrere. III. Sequelas morbi vitare.—I. Diathefin inflammatoriam tollere. Huic confilio refpondent fanguinis emiffio, purgantia, regimen antiphlogifticum.

Sanguinis detractio.—Haec eft remedium in auxilium diathefeos inflammatoriae, quae in rubeola fubeft, longe promptiffimum. Sydenhamius quidem et alii ea fub initium abftinere confuerunt, ne vafa fanguifera aliqua ex parte deplere papularum eruptionem impediret. Caeterum, obfervatio quotidiana hoc nunquam incidere; fed, contra, eruptionem papularum ea accelerari teftatur. Optimum eft, inquit * Meadus celeberrimus, fi fieri poteft, ad eam, antequam

* Vid. Mead's works.

quam papulae erumpunt, decurrere; ſi vero jam ſeſe oſtenderunt, ab ea nihilominus temperare non convenit. In eandem fere ſententiam conceſſit Profeſſor noſter venerandus Cullenus *. Quolibet morbi tempore, inquit ille, vel ſpatio morbi ſolito ad finem perducto, tuta eſt, et tuſſi, dolore pectoris, et ſpiritu difficili gravibus, potiſſimum neceſſaria eſſe videtur. Cum papulae jam eruperunt, ea rarius opus eſt, quoniam per febrim, quae eruptionem comitatur, pneumoniae notae non ſaepe accedunt, et tuſſis eo tempore ſignis infauſtis non poteſt annumerari. Non raro quam plurimum prodeſt, febri inclinata et tuſſi poſt morbum manente. In omnibus denique rubeolae exemplis, ubi nulla adſunt putredinis ſigna, et ubi non eſt cur ex indole morbillorum epidemice graſſantium eam acceſſuram eſſe concludas, ſanguinis detractio remedium eſt, in quo ſumma fiducia ſemper collocanda.

Purgantia.

* Vid. Cl. Cull. prim. Lin.

Purgantia.—Secundum ſanguinis detractionem haec ſigna febrilia efficaciſſime levant. Caeterum caute adhibeantur; namque, ſi corpus, dum agunt, frigori nimis libere objicitur, metus eſt, ne ſigna catarrhi ingraveſcant. Quae cathartica potiſſimum neceſſaria ſunt, ea ſunt quae corpus refrigerant, qualia ſunt ſales medii, tamarindorum decoctum, &c. Haec adeo ſunt danda ut alvum modice ſolvant, et ita ſtimulus, quo faeces durae redditae ſyſtema afficiunt, tollatur. Enemata laxantia, ſingulis diebus adhibita, utpote quae non tantum ventrem aſtrictum fundant, ſed etiam pueris, qui potum recuſant, humorem diluentem ſufficiant, hoc in morbo ſunt utiliſſima. Monroius celeberrimus, qui in ſententiam longe diverſam ivit, ſe per totum morbi ſpatium cathartica ſucceſſu cum proſperrimo adhibuiſſe refert.

Regimen antiphlogiſticum.—Hoc non minus in rubeola, quam in reliquis morbis febrilibus, utile. Hic autem, quatenus aër frigidus ad corpora aegrotantium tuto poſſit

adſpirare,

adſpirare, quaeri poteſt. De hoc apud medicos optimae notae multum acriterque fuit certatum. Quidam, cum aër frigidus liberaliter admiſſus in febre, quae eruptionem puſtularum in variola comitatur, tantopere proſit, eundem idem in rubeola praeſtiturum eſſe ſunt opinati. Regimen quidem calidum in hoc, ut in pleriſque aliis inflammationem habentibus morbis, ſummae noxae fore compertum habetur *. Impenſius calefacientia, inquit Hoffmannus, cum nimio externo calore, materiam deteriorem ac ſubtiliorem reddendo, aeſtum cum anxietate augendo, et vires diſſipando, nocent. Licet vero utilitas aëris frigidi in febre †, quae eruptionem papularum in variola comitatur, ut ad uſum ejuſdem aeque liberalem confugiatur, ſuadere videatur; catarrhum tamen curſuſque humorum ad corporis interiora factos hoc vetare putamus. Multa etenim exempla non deſunt, ubi aër frigidus,

* Vid. Hoff. tom. 2. cap. 8. p. 64.

† Vid. Cl. Cull. Prim. Lin.

frigidus, cur papulae, poſtquam ſeſe in cute oſtenderant, evanuerint, in cauſa fuit, et multa quoque apud auctores reperiunda, ubi eaedem, calore rurſus applicato, in corpore ſummo apparuerunt. Hoc igitur inducti, nec nimium frigus nec nimium calorem adhiberi debere putamus; namque 'in medio,' uti Ovidius ait, 'tutiſſimus 'ibis.' Corpus in modica temperie per totum morbi decurſum habendum. Namque aërem frigidum in caſu, quem apud Noſocomium Edinenſe offendit, liberaliter abſque ſucceſſu adhibitum fuiſſe, refert Homius illuſtriſſimus. Cibus animalis conſtanter vitandus, vegetabilis potiſſimum adhibendus. Potio modice calida et dilutior ſumenda; ſed frigida et omnia acida, utpote quae tuſſim adaugeant, fugienda. Liquores mucilaginoſi reliquis praeſtant.

II. *Signis catarrhi occurrere.*—Quae remedia huic conſilio reſpondent, ea ſunt emetica, opiata, ſtimulantia, epiſpaſtica, et balneum calidum, potiuſve tepidum.

Emetica,

Emetica.—Haec in rubeola in primis necessaria sunt; namque vi sua antispasmodica spasmum arteriis illatum solvunt, cursum humorum cutem versus faciunt, sputum spasmo vasculorum exhalantium magna ex parte suppressum liberius efficiunt, et impetui humorum ad tracheam, laryngem, et bronchia facto obsistunt. Horum autem ex antimonio praeparata, potissimum tartarus emeticus, sunt optima. Portiunculis, quae nauseam moveant, data, et diaphoresin et alvum movent. Per febrim, quae eruptionem comitatur, danda. Non raro, vomitione ad finem perducta, eruptio copiosa se ostendit, tussis levatur, et tertio post eruptionem die omnia signa decedunt. Sanguis vero, ne, propter diathesin inflammatoriam, affectus loco proprii vomitionem excipiant, praesertim si pulsus arteriarum nec molles nec parvuli sint, prius mittendus.

Opiata.—Haec haud dubie, cum tuto possunt adhiberi, tussim efficacissime levant, et plus forsitan in rubeola, quam quolibet alio morbo, prosunt; cum non tantum tussim

ſim leviorem reddant, ſed quietem ſomnumque, quod ad vires reficiendas magnopere confert, aegroto comparent; ſed etiam febrim minus concitatam efficiant, et ſpaſmum vaſorum extremorum ſolvendo, ad materiam morbilloſam foras expellendam non parum conferre videantur. Sydenhamius * ut opium ſingulis noctibus daretur ſuaſit. Quinetiam vir celebris † Dr Young, in libello, quem de opio conſcripſit, verba ſequentia habet: "Nonnullos, inquit, pueros tuſſiendo adeo defatigatos, ut maculae maturius juſto palleſcerent, et ſuccumbere morbo natura jam inciperet, opio ſemel dato, brevis horae ſpatio in melius reſtitutos, dolores conſopitos, maculas evaneſcentes revocatas, oculorum vividam gratiam reductam, voci tonum ſalutarem et matri ſpem amiſſam rediiſſe, videre mihi contigit." Opiata tamen caute ſunt adhibenda. Igitur ſuper uſu eorum magni et eruditi Culleni

E verba

* Vid. Syden. op.

† Vid. Young, p. 155.

verba ipſa proferam. "In * the meaſles," inquit ille, "in which an inflammatory ſtate prevails in a conſiderable degree, opiates may be ſuppoſed to be inadmiſſible; and, in thoſe caſes in which a high degree of pyrexia and dyſpnoea ſhew either the preſence, or, at leaſt, the danger of pneumonic inflammation, we think that opiates might be very hurtful; but, in caſes in which the dyſpnoea is not conſiderable, and in which bleeding, to obviate or abate the inflammatory ſtate, has been duly employed; in ſuch caſes, while the cough and watchfulneſs are the urgent ſymptoms, we think that opiates may be ſafely exhibited, and with great advantage. I think, further, that, in all exanthemata, there is an acrimony diffuſed over the ſyſtem, which gives a conſiderable irritation; and, for obviating the effects of this, opiates are uſeful, and always proper, when no particular contra-indication prevails."

Epiſ-

* Vid. Cl. Cull. Prim. Lin.

Epispastica.—Haec plurimum prosunt, cum magna humorum acrimonia subest, et oculos, nares, faucesque adficit. Si papulae subito evanescant, pulsusque arteriarum parvuli et exiles evadant, epispastica ad eruptionem restaurandam quam optime accommodantur. Caeterum, si pulsus pleni et duri sint, et papulae subsidant, sanguinis detractio illis praestat. Missio sanguinis et epispastica par statum hujus morbi inflammatorium utilissima sunt, cum tussis molesta sputumque difficile, cum non solum ad signa catarrhi tollenda, sed etiam ad actionem systematis sanguiferi imminuendam, plane conferant.

Balneum calidum.—Hoc autem relaxat, tensionem systematis minuit, et eruptionem tarde sese ostendentem accelerat. Caeterum, summa cura, ne calor aquae corporis humani sani proprium excedat, nunquam non adhibenda.

Si vero rubeola, ut Londini annis 1763 et 1768 * incidit, ad putredinem vergat, ratio

* Vide Medical Observations and Inquiries.

ratio medendi non parum mutanda. Detractio ſanguinis multo minus liberalis eſſe, et non tam ſaepe reiterari debet. Brevi poſtea ad refrigerantia et lenia antiſeptica confugiendum. Cubicula, ubi aegroti decumbunt, ſpatioſa et a calore nimio immunia ſint. Potio communis ſit decoctum pectorale, cui aliquantum ſimplicis oxymellis, vel decoctum hordeaceum, cui aliquantum aceti acceſſit. Si cutis admodum arida, inquietudo admodum magna, et omnia ſigna gravia, aegrotus in aquam tepidam, non abſque commodo, poteſt demitti. Si ſpiritus gravis et oppreſſus ſit, in auxilium hujus prompta ſunt epiſpaſtica. Quamprimum vero ſigna debilitatis ſeſe oſtendere, et proclivitas ad putredinem evidens et manifeſta accedere incipiunt, ad vinum et decoctum corticis Peruviani protinus decurrendum. Si uſus corticis Peruviani ſpiritum difficiliorem, quod nonnunquam accidit, efficiat, in locum ejus radicem ſerpentariae Virginianae, quae quidem multo minus prodeſt, ſubſtitues. Hiſce et omni alia denique ra-

tione

tione contra putredinem, hostem haud dubie formidolosum, constanter et enixe pugnandum.

III. *Sequelas morbi vitare.*——Quae vitia hunc morbum potissimum subsequuntur, ea sunt affectus pneumonici. Hisce, uti optimi auctores testantur, modicis et saepe reiteratis sanguinis detractionibus; epispasticis, diaphoreticis, et omnibus aliis quae cursum humorum a pulmonibus ad partes externas faciunt, et regimine antiphlogistico constanter adhibito, occurrere pro virili conandum. Quinetiam, sequelas hujus morbi periculosas vitandi consilio ad insitionem rubeolae decucurrit Homius illustrissimus*, opinione Monroniana, rem bene cessuram esse aliqua ex parte inductus. Ausum quidem laudabile, et ad felicitatem mortalium conservandam et provehendam, in primis accommodatum! Tredecim experimenta instituenda curavit, quorum pleraque votis responderunt. Morbum autem per fila xylina,

* Vid. Cl. Home, Med. fact.

lina, ſanguine rubeoloſo intincta, et in inciſiones brachiorum eorum, quos morbo erat objecturus, demiſſa, excitare conſuevit, et omnia ſigna morbum praecedentia, comitantia, ſubſequentia multo leviora eſſe, quam cum morbus ſponte accedit, compertus eſt. Namque nec febris concitata, tuſſis moleſta, inquietudo, notae inflammationis graviores, rubeolam inſitivam comitata ſunt; nec eandem, uti ſolent, ſubſecuta ſunt ophthalmiae, tuſſis indomita, febris hectica, pulmonum ulcera. Haec igitur inſitionis pericula a viro jure quidem celeberrimo, cum ſucceſſu tam proſpero facta, aliis debent ſuadere, ut idem quam plurimis in exemplis, in commodum generis humani, conentur.

Hac diſſertatiuncula ad finem jam perducta, tantum reſtat ut omnibus hujus Academiae Profeſſoribus, praeſertim viris illuſtriſſimis Alexandro Monro et Franciſco Home, grates perſolvam. Complures gentis Scoticae quoque alii ſunt, quorum, amicitiam

citiam eorum ſtabilem ſaepe expertus, animo grato ſemper reminiſcar, "Dum memor ipſe mei, dum ſpiritus hos regit artus."

FINIS.